

מדינת ישראל
הכנסת

בש.

פרוטוקול מס' 52/ב
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט,
הנתקיימה ביום ג', ט"ז באב תשי"ג (28.7.53)
בשעה 19.00.

נוכחים:

- מ.אונג - יו"ר
- ב.אזניה
- י.בדר
- מ.בגין
- ד.בר-דג-האי
- ח.השל
- י.הרדי
- ז.זורנפטיג
- ח.רובין
- ח.שפירא
- ר.שרי

מזמנים:

- מר רוזן - שר המשפטים
- מר כהן - היועץ המשפטי
- מר ידן - מסנה ליועץ המשפטי
- מר קרון - משרד המשפטים

סדר היום:

חוק השופטים, תשי"ג - 1953.

היו"ר מ.אונג:

אני פותח את הישיבה.

נמשיך את הדיון בחוק השופטים.

סעיף 21 (א):

י.שפירא:
ועדת המסנה מביאה במעין זה שתי בירסאות, הבצעה שהליפוט המשפטי יהיה בידי בית-המשפט-העליון לא נתקבלה. הגירסה האחת בוסרת, לבית-הדין המשפטי לא יהיה בית-דין קבוע, יהיה סורכב ס-5, מהם 3 שופטי בית-המשפט-העליון שיתטנו על-ידי חבר שופטים, ו-2 חברים שיתטנו על-ידי שופטי בית המשפט-העליון. הגירסה השניה מציעה הרכב קבוע של 5, מהם 3 שופטי בית-המשפט-העליון שיתטנו על-ידי חבר שופטים, ו-2 חברים שיתטנו על-ידי בשיא המדינה,

ב.ד.

הניסוק העקרי נגד סיבוי על-ידי נשיא הסדינה הוא, שזהו למעשה סיבוי על-ידי הסטלה, כי כל סיבוי על-ידי נשיא הסדינה מעון אישור של שר המשפטים.

י. הרדי: נלחמתי על כך שביית-הדין המשפטי יהיה בית-דין קבוע, כי אין דבר יותר בלתי-נעים מבחירת הרכב למשפט סטויים. כן אני חושב שאין כל פגם בכך ששנים שמוך 5 לא יהיו שוקא שופטים, אלא, למשל, שופטים שיצאו לפנסיה או עורכי-דין שעברו שנים רבות ואין כל פגם במסמ הטוב והם אינם פעילים יותר היום בעבודה.

טאחר בית-דין זה יפוט אנשים המתמנים על-ידי נשיא הסדינה- אין טוב יותר מההצעה, שנשיא הסדינה ימנה את יבני החברים הנוספים.

ס. רובין: הייתי בוועדת המשנה בעד הרכב קבוע של בית-הדין המשפטי.

אני מציע להבחין בין הרכבו של בית-הדין לבין מספר השופטים לענין סטויים. הצעתי שבית-הדין יהיה מורכב מ-5 שופטים, אולם הוא יוכל לשבת גם בהרכב של 3.

אני מציע שטרכיבו היחיד של בית-הדין המשפטי יהיה בית-המשפט-העליון, ואין להכניס לענין זה את נשיא הסדינה.

אני מציע שבית-הדין יהיה מורכב מ-3 שופטים של בית-המשפט-העליון ו-2 שופטים אחרים, כי אם יעמוד לדין שופט מחוזי, רצוי שיסתף בהרכב גם שופט מחוזי.

שר המשפטים ס. רובין: אני חושך בכל הצעות חבר הכנסת בגין, סלבד בענין ההרכב הקבוע. יהיו מקרים שיופט לא יכל ולא ירצה להשתתף בדיון נגד ידיו, ומה יהיה אז אם הרכב בית-הדין יהיה קבוע?

ח. רובין: אני מסכים להצעה שבית-הדין יוכל לשבת גם בהרכב של 3, אולם אני מציע שחבר חברי בית-הדין המשפטי יהיו במספר של 7. איני חושב שרק שופטים צריכים להשתתף בחבר זה, ואיני רואה, למשל, מדוע לא יוכל היועץ-המשפטי להיות שופט משפטי.

י. סטרא: אסרתי כבר שלא רצוי שנשיא הסדינה ימנה את יבני חברי בית הדין. כן אני מתנגד לכך, ששני החברים הנוספים, שאינם שופטים, ייבחרו באופן קבוע, ואני מציע שהם ימנו לכל ענין וענין. כן איני חושב שהכרי בית-המשפט-העליון צריכים להיות קבועים לבית-דין זה, ואין קוסי שהרוטציה בענין זה תיקבע על-ידי בית המשפט-העליון בעצמו כרוגמת הרוטציה בדיוני בית-המשפט-העליון.

אני מתנגד להצעת חבר הכנסת בגין לשני החברים הנוספים יהיו שופטים מדרגות-נסוכות יותר, ובכלל הפרינציפ לפיו צריך אדם להישפט על-ידי חבריו הוא סינציפ פיאודלי. (ח. כהן: גם נצא מתחרטים על כך).

אם אנו אוסרים לשופטי בית-המשפט-העליון יתמנו דרך כלל לבית-הדין המשפטי, אין פירוש הדבר סיבוי קבוע או לתפן קבוע, אלא לחקופה סטוייכת או לשורה של ענינים.

ד. בר-רב-האי:

אני מקבל את ההנחה שלא-רקיד פטים צריכים
לפוט את עצמם, כי היוצרות כיתה סגורה
כזאת היא דבר מסוכן בחיי החברה. אני, לכן, בעד בית-דין קבוע, שלא
יהיה מורכב רק משופטים, אולם אם אופרים ליני החברים הנוספים יחסנו
על-ידי בית-המשפט-העליון - חוזרים לוב לאותו מצב שבית-הדין יהיה
מורכב מחברי בית-המשפט-העליון ושאלה ייחטנו על-ידם.

אני מציע שליני החברים הנוספים יחטנו על-
ידי הצטלם, ואין כאן הסכנה של שליני שופטים על-ידי הקטיגור, כי
חברי בית-הדין ייבארו למקומות זמן קבועה, כאשר אין עוד כל חיק בפני
בית-הדין.

ג. שרי:

מדוע מותר לעורכי-הדין לבחור את
השופטים המשפטתיים שלהם - את הטועצה

המשפטית?

ד. בר-רב-האי:

אני מסכים באמת גם לדבר זה.

ג. אזניה:

אולי כדאי לקבוע שליני החברים הנוספים
יחטנו ע"י נשיא הסדינה בהסלצת גשנו

בית-המשפט העליון?

ח. כהנ:

אני חושש מאוד מהקושי בהעלת סגנון
כזה. אני מציע שאם בית-הדין יסב בהרכב
של 3 - יהיו כל ה-3 חברי בית-המשפט-העליון, ואם הם יסצאו שיי להרכיב
בית-דין של 5 - הם יצרפו 2 נוספים מתוך חבר של 6.

י. הררי:

זה יהיה מסוכן עוד יותר.

ה ח ל ט: 1) בית-הדין המשפטי לא יהיה בית-דין קבוע,
אלא לענין סטויים.

2) חלק מחבריו יהכלו להיות גם לא-שופטים.

3) בית-הדין יוכל ליבם בהרכב של 3 או 5, והם
יחטנו על-ידי נשיא הסדינה.

4) שלושת חברי הוועדה שופטי בית-המשפט-העליון,
יחטנו על-ידי חבר שופטיו.

5) אם מספר השופטים בהרכב לענין סטויים יקבע
נשיא בית-המשפט-העליון.

6) אם בית-הדין יסב בהרכב של 5, יהיו אלה
3 שופטי בית-המשפט-העליון ו-2 חברים נוספים,
ואם יסב בהרכב של 3 - יהיו אלה 2 שופטי
בית-המשפט-העליון וחבר אחד נוסף.

הסתיינות לחבר הכנסת הררי. המציע בית-דין משפטי קבוע.

הסתיינות לחבר הכנסת פ. בנין. ביחס לכלהצעותיו שלא נתקבלו.

הסתיינות לחבר הכנסת א. רובין. המציע: כל שופט יהיה נתון לשיפוטו של
בית-דין משפטי, אשר יפסוק בהרכב של 3 או 5 דיינים לפחות. נשיא בית-
העליון יקבע את הרכב ביה"ד לכל סקרה וסקרה מתוך רשימה של 7 דיינים

אשר יתכנו על-ידי בית-המספט-העליון לתקופה של שנתיים, ואשר 3 מהם יהיו
יופטיים.

טעיף 21 (ב):
=====

י.ספירא:
יש צורך בירושלם נוסף ביחס לוחק, כי ישנם
יופטיים שנכתבו באותו-יום. לכן יש לוטר
שאם שני סופטיים יהיו בעלי אותו ותק - ישמס הקטייל שביניהם אב בית-הדין.
כן יש להוטיף לאחר, נשיא בית-המספט-העליון: "או מ"ס נשיא בית-המספט-
העליון".

ה.ח.ל.ט: סעיף 21 (ב) יהיה: נשיא בית-המספט
העליון, או מ"ס נשיא בית-המספט-העליון,
או דותיק שבין השופטיים, ואם הם בעלי
ותק שווה - הקטייל שביניהם, ישמס אב
בית-הדין".

טעיף 22 (א):
=====

י.ספירא:
אני מציע להוטיף סעיף קטן (4): שוועדת
הסינויית קבעה ששופט השיב את סינויו
שלא-כדין".

ס.בנין:
אני מציע יגם נשיא בית-המספט-העליון
יהיה מוסמך להגיש את קובלנה, נוסף
לשר המספטטיים.

ח.כהן:
כבר בוועדת המשנה אמרתי שאין קטיגור
בעשה דיין ואין דיין בעשה קטיגור.
נשיא בית-המספט-העליון ישב בראש בית-הדין המסמעי, ואינו צריך להיות
הקטיגור.

ס.בנין:
אני מסכים לעקרון זה, אבל יתכן וסופס
לא ירצה להגיש קובלנה על חברו על-ידי
שר המספטטיים. כטובן שאם נשיא בית-המספט-העליון יגיש את המביעה, הוא
לא ישב במקרה זה בבית-הדין המסמעי.

הינר המבלנה:
אין מביעה שנשיא בית-המספט-העליון יגיש
את קובלנה לשר המספטטיים.

ה.ח.ל.ט: להוטיף ל-22 (א) פסקה (4) כדלקטן: שוועדת
הסינויית קבעה שהשופט השיב את סינויו
שלא-כדין".

ב.ס.

טעיה 22 (ב):

ח.כהו: יש צורך בטעיה טפורט זה, כי היועץ-
הטמפטי אינו יכול להופיע, בתוקף תפקידו
הכללי, בבית-הדין הטלוטעטי, כי אין זה ייפוט פלילי. ההצעה היא, שטר
הטמפטיים רטאי להיות טיוצג בפני בית-הדין על-ידי בא-כוחו, ובוודאי לא
יהיה זה היועץ-הטמפטי.

ח.רוביו: מה הפסול ליופיע היועץ-הטמפטי?

ח.כתו: היועץ-הטמפטי אינו פסול, זוהי רק טאלה
ל טעם. עד עכסיו נהגנו טטר הטמפטיים
טולח רופ ט - את טנהל בית-הטמפט.

טעיה 22 (ב) - נ ח ק ב ל

טעיה 22 (ג):

ט.הלל: אני טאיע לטנות את טעת הטמפט ולוטרי:
"לבירור הקובלנה יהיו לבית-הדין, וכו'".

ה ח ל ט: לטון טעיה 22 (ג) יהיה: "לבירור הקובלנה
יהיו לבית-הדין כל הטמכויות טיש לבית-
טמפט טחוזי בענין פלילי".

טעיה 23:

א.ידין: בטעיה 23 (ג), במקום "יעביר טר הטמפטיים
את טסקנות בית-הדין לנטיא הטדינה" כדאי
אולי לוטרי: "יביא טר הטמפטיים, וכו'".

ט.בנין: נראה לי טטעיה 23 (א) הוא טיותר.

ח.כהו:

טעיה 23 (ב), ביחס לטמכות הוועדה
לפטוק על טלילת ותק, הוכנס על-ידי הוועדה.
זהו קצת טעטנוז, כי בית-הדין אינו גוף פוטק, אלא טייעץ לפני טר הטמפטיים.
הייתי, לכן, טתטים את (ב) ל-(א) ו-(ג), כאופן טגם על טלילת ותק לא
יפטוק בית-הדין, אלא רק יטליץ לפני טר הטמפטיים.

ביחס להצעת חבר הכנסת בגין, אני טוכן
להטכים טיי לטחוק את הטלים בטעיה טון (א): "ידון בקובלנה ויקבע את
העובדות", ולוטרי: "בית-בדין יביא טסקנותיו לפני טר הטמפטיים".

ג.ט.

אני חושב שביחס לשלילת הוותק צריך סיה"ד
לפסוק ולא להטליץ, אולם את הביצוע

היו"ר ט. אונגאר:

יש לפסוק לוועדת הטיעוניים.

אני מציע למחוק את כל סעיף קטן (ב),
כי הפחת שנות הוותק יכולה לכלל בהטלעות

ט. הלל:

הוועדה.

גם אני חושב שסעיף קטן (ב) מיותר,
אולם מסיבה אחרת: לגבי שופט מחוייב בבית-

ג. שרי:

הדין המשפטי אין טעם בעונש של הורדת ותק, כי איני חושב שהוא יוכל פעם
לשמש שופט.

ח. כהן:

איני מסכים לדעת חבר הכנסת שרי, שאם
שופט איחר לעבודתו בשיעה - האפשרות היחידה
תהיה להעבירו מכהונתו. שאיך גם לא באיין אפשרות זו בפירוש - לא יוכל
בית-הדין להחליט על כך, כי פירוש הדבר תהיה החלטה בניגוד לכתוב בחוק
ביחס לוותק.

שר המשפטים פ. רוזן:

יש אולי לומר בפירוש, שבית-הדין יכול
גם לזכות.

ח. כהן:

אם-כני איני שותף לחשט זה, אפשר לכתוב,
כדי למנוע ספק, בסעיף 23 (א): "בית-
המשפט יביא את מסקנותיו לזכות או לחובה, לפני שר המשפטים".

ה ח ל ט: סעיף 23 (א) יהיה: "בית הדין יביא את
מסקנותיו, לזכות או לחובה, לפני שר
המשפטים".

לסעיף 23 (ב) יתווסף: "ויודיע על כך
לוועדת הטיעוניים".

בסעיף 23 (ג), במקום, יעביר שר המשפטים,
יהיה, יביא שר המשפטים".

ועיפיים 24: 26 - נ ת ק ג ל ו

ועיף 27:

מדוע לא יצהירו כולם?

ג. חת:

ג.ט. טעמד פתיחת בית-המשפט העליון
היה חביבי מאוד.

ח. כהן:

ב"ח.

היני חושב שיש לוטר, יוצאים סכלל זה
בסעיף קטן (ב), ואני מציע לוטר: הוראה

ס.נני:1

זו לא תחול, וכו' .

כדאי, אולי, להוסיף ל, בטעם פתיחת בית-
המשפט-העליון את המלה, בתס"ח.

שר המשפטים פ.רנני:1

ה ח ל ט: בסעיף 27 (ב), במקום, יוצאים סכלל זה
סופטי בית-המשפט-העליון, לוטר: הוראה
זו לא תחול על סופטי בית-המשפט-העליון.

להוסיף בסוף סעיף 27 (ב) את המלה: בתס"ח.

סעיף 20:

אני מציע למחוק, לצבות תקנות לסדר הדין
בבית-הדין המשפטי.

ס.נני:1

תמיד קבענו שר המשפטים יתקין תקנות
לסדרי הדין, ולא כדאי לסטות כאן מפרינציפ

א.ידי:1

זה.

אני מציע להסמך בטעף 28 ב, שר המשפטים
מסובה על ביצוע חוק זה, ואז הוא
רשאי, כטובו, להתקין תקנות, ואילו את ההוראה ביחס לסדרי הדין בבית-
הדין המשפטי יש להעביר לפרק הדין בבית-הדין המשפטי, ולוטר ס, סדרי הדין
ייקבעו על-ידי נשיא בית-המשפט-העליון ושר המשפטים.

ס.נני:1

התפטרנו כבר הנוהג שתקנות המנדט, שנשיא
בית-המשפט-העליון יתקין תקנות. זה אינו
תפקידו, אלא תפקידו של שר המשפטים, העומד בפני ביקורת הכנסת.

ח.כה:1

איני חסיד הפרינציפ של התקנת תקנות בנוגע
לסדרי הדין על-ידי שר המשפטים, והדבר
צריך להיעשות על-ידי הכנסת או על-ידי נשיא בית-המשפט-העליון. אני חושך
בהצעה שבטקרה זה ייקבעו תקנות הדין על-ידי שר המשפטים יחד עם נשיא
בית-המשפט-העליון, כדי שתהיה לכנסת אפשרות לקודת על כך אני מציע לוטר:
שר המשפטים בהסכמת נשיא בית-המשפט-העליון.

ו.וורהפטי:1

אם נשיא בית המשפט-העליון יסמוך ידיו
על התקנות, לא תוכל הכנסת לבקר אותן.

ו.טרי:1

בהצעה לתקנות הדין בבית-הדין המשפטי קבענה על-ידי שר המשפטים ונשיא
בית-המשפט-העליון

סעיף 28 - נ ת ק ב ל

המליצות לחבר הכנסת ס.נני:1

נס.

טע"ף 29:

א. ידיו:
יש להוסיף לטע"ף זה, שהוראת חוק שכר
היוטטים לא יחולו על יופטים לחוק זה
דן בהט. אי-אפשר לבטל את החוק ההוג לבטרי, כי הוא דן גם ביופטים,
שאין חוק זה דן בהם.

כן יש לכתוב ש, כל הוראות העוסדות בסתירה
לחוק זה - בטלות.

ה הצעות בתקבלו

היו"ר ס. ארנט:
בישיבה הבאה נדון בטעיפיים שעוד נשארו
לנו בחוק זה: טע"ף 5, 6, 7, וענין גיל
הקיצבה ושאלת ההתפטרות.

סאחר שאני עומד לטוע לחוץ-לארץ - ישמש
חבר הכנסת הזנייה כיושב-ראש הוועדה.

הישיבה סגורה.

הישיבה נבעלה בשעה 21.02.